

15

MED LIMFJORDEN SOM BAGTÆPPE

Af
STINE HØHOLT
BESTYRELSESMEDLEM
NY CARLSBERGFONDET

Udsmykning af det offentlige rum står centralt i Ny Carlsbergfondets virke. For borgerne giver offentlige udsmykninger adgang til kunstoplevelser - og for de kunstnere som vælges til en udsmykning, er det en chance for at videreudvikle deres kunstneriske praksis i dialog med det specifikke sted. Blandt fondets mange udsmykninger i 2018 er Spencer Finchs installation til Aalborg Universitets nye hovedbygning Create. Med totalinstallationen af den internationalt anerkendte kunstner bringes verdensklassekunst til Danmark helt i tråd med Carlsberg-familiens lange tradition for at hente sin samtids store kunstnere til landet.

Det første der fanger blikket når man træder ind i aulaen ved Create, er en let dansende, kubistisk sky som hænger ned fra loftet. Sådan oplever man nemlig Spencer Finchs installation. Værket består af 296 glasplader i hærdet lamineret glas som er produceret i fire forskellige variationer af uigennemsigtig grå. Glaspladerne roterer stiltfærdigt om deres egen akse i vilkårlige bevægelser dikteret af luftstrømmene i det store rum. De udgør en enorm mobile af lysegrå nuancer der skifter udtryk i takt med at solens lys reflekteres og absorberes i den grå farve.

Værkets effekt opstår i høj grad når solens lys rammer den grå farve. Vi kender den grå farve som en af vores mest konservative, diskrete farver. Hvem kan sige sig fri for at betragte grå som en lidt ligegyldig overgangsfarve fra sort til hvid? Men

Limfjorden i et øjeblik. Spencer Finchs værk *Thank You, Thank You, Thank You, Fog* hænger ned fra loftet på Create, som er Aalborg Universitets nye hovedbygning. Foto: Thomas Thorleif Busk

Udsmykningen fastholder morgentågens amorfe, bevægelige natur – og dens spil mellem ro og foranderlighed. Det er et værk som tilbyder os en diskret materialisation: Ligesom tågen og sollyset udenfor er værket roligt, nærmest begivenhedsløst, nærmest uforanderligt – og alligevel aldrig helt det samme

Spencer Finch. *Trying To Remember the Color of the Sky on That September Morning*, 2014.
Foto: Lisson Gallery

Udsmykning til National September 11 Memorial Museum, New York

Finch er også manden bag det kunstneriske mindesmærke for angrebet på World Trade Center den 11. september 2001. Til mindesmærket, der skulle tage livtag med et stort, nationalt traume valgte Finch at male 2983 krystalblå akvareller – én akvarel for hvert individ som omkom i forbindelse med angrebet 11. september og i forbindelse med bombningen af World Trade Center i 1993. Udsmykningen, der bærer titlen *Trying To Remember the Color of the Sky on That September Morning*, er enkel og virkningsfuld i sin bestræbelse på at videregive præcis den farve himlen havde den dag, hvor man ulykkeligtvis havde en så klar og skyfri himmel at angrebet mod de to tårne kunne lade sig gøre. Om udsmykningen udtalte Finch: "It had to be about that human quality of remembering, how it's so fuzzy in some ways, and in other ways it's so completely clear."

Finch giver ny appel til det grå fordi der sker noget når solens lys absorberes i de knap 300 glasplader.

Ved første øjekast altså et abstrakt værk. Et formeksperiment hvor installationens lette bevægelse skaber kontrast til bygningens enkle form. Men værket er ikke bare lutter formeksperiment. Det forestiller noget. Spencer Finch har skabt værket på baggrund af sine besøg i Aalborg, hvor han iagttagt hvordan der om morgenen ligger en let tågedis henover Limfjorden. Det er den Finch trækker ind i rummet. Udsmykningen fastholder morgentågens amorfe, bevægelige natur – og dens spil mellem ro og foranderlighed. Det er et værk som tilbyder os en diskret materialisation: Ligesom tågen og sollyset udenfor er værket roligt, nærmest begivenhedsløst, nærmest uforanderligt – og alligevel aldrig helt det samme. Værket er som en let brise der rækker ud til de studerende og andre som i deres hverdag på Aalborg Universitet bevæger sig rundt om eller sidder under skyen. Finchs værk er et stedsintegreret værk som gør den upåfaldende verden om-

kring os synlig gennem kunsten. Det er et taktilt værk, som trods glassets blanke overflader ikke taler med store bogstaver, men diskret berører os. Det bebor hele rummet, men på en upåfaldende måde. Det gør også rummet beboeligt.

Tilsløre og afsløre

Finchs kunstneriske praksis har vedvarende kredset om naturfænomener. Han er optaget af tåge fordi tåge på én gang afslører og tilslører naturen. Tågen gør at vi ikke kan se en hånd for os, men den får os også til at koncentrere os om det vi ser. De fleste har prøvet at køre i bil ad en tåget landevej. Når landskabet er indhyllet i tåge og sigtbarheden nedsat, kniber man øjnene sammen og bliver ekstra opmærksom. Alle sanser vækkes. Man sidder som på nåle, men synker også ned i kroppen. For tågen tilslører landskabet samtidig med at den afslører landskabet i en ny form for tredimensionalitet der kræver en anden form for opmærksomhed af os. Pludselig er vi ikke en alvidende vandrer – eller en bilist der med overblik kigger ud over et landskab og dets genstande. Vi må anstrenge os og opdager i hvor høj grad vi er indlejret i det landskab der ligger omkring os, og i hvor høj grad vi er henvist til vores eget sanseapparat og dets begrænsninger.

Når vi møder dis og tåge i naturen, er det som fænomener der ligger mellem vores normale kategorier. Tågen er ikke en ting, ikke et objekt, vi kan betragte og gribe fat om – men den er heller ikke bare et filter vi ser verden gennem. Den ligger som en dyne henover landskabet hvis en dyne var noget man bevæger sig gennem, og som ligesom forsvinder for øjnene af en jo tættere man kommer på den. Tågen driver ikke over himlen som skyerne, men er heller aldrig fuldstændig stille og uforanderlig. Alt dette er udtrykt i Finchs installation på Create. Værket fremstår ikke med en defineret form, men er heller ikke et formløst værk. I stedet genopfører værket den måde tågen fremtræder for os når vi bevæger os gennem et uklart landskab.

Historiske referencer

Med tanke på tågens nærmest eventyrlige fremtrædelsesform og effekt kan det næppe undre at den historisk har tryllebundet flere kunstnere. Op gennem kunsthistorien har man været fascineret af det som tåge gør ved landskabet, og den virkning tågen har på os der sanser. Når engelske Joseph Mallord William Turner (1775-1851) og amerikansk-engelske James Abbott McNeill Whistler (1834-1903) i studier af havets og himlens påvirkning af motiverne malede scenerier fra Viktoriatidens London, var de især optaget af at skildre den dyne af smog som lå henover Themsens. Whistlers og Turners ikoniske

studier af lys og skyggevirkninger i den atmosfæriske tåge over Themsens er en af referencerne bag Finchs værk til Create.

Ud over inspiration fra de to henter Finch inspiration fra den franske impressionist Claude Monet (1840-1926) og danske Vilhelm Hammershøi (1864-1916), der dyrkede den grå farve til perfektion. På samme måde som Hammershøi og Monet er Finch optaget af hvordan man kan dele sit sanseindtryk af verden gennem kunst. Monet skabte sin have i Giverny fordi han gerne ville male havens åkander, broer og træer – og vise hvordan han hver eneste dag kunne male et nyt billede af det samme motiv fordi fænomenernes atmosfæriske omskiftelighed betød at han hver dag sansede dem på en ny måde. Finch er på samme måde optaget af hvordan vi sanser verden. Som "vor tids Monet" er Finch et oplagt valg for Ny Carlsbergfondet. For ligesom hos Monet og de øvrige franske impressionister (som Helge Jakobsen indsamlede i stor stil til Glyptoteket) finder man hos Finch et ønske om at indfange verden i et øjeblik så eksakt og umiddelbart sanset som muligt. Det er med andre ord impressionismens serielle landskabsmaleri der med Limfjorden som bagtæppe er tilsat bevægelse og rum hos Finch.

Som "vor tids Monet" er Finch et oplagt valg for Ny Carlsbergfondet. For ligesom hos Monet og de øvrige franske impressionister (som Helge Jakobsen indsamlede i stor stil til Glyptoteket) finder man hos Finch et ønske om at indfange verden i et øjeblik så eksakt og umiddelbart sanset som muligt. Det er med andre ord impressionismens serielle landskabsmaleri der med Limfjorden som bagtæppe er tilsat bevægelse og rum hos Finch

Kunstneren bag Creates nye værk er amerikanske Spencer Finch (f. 1962), som står bag en række offentlige udsmykninger og mindesmærker i hele verden. Senest har Finch skabt den mere end 100 meter lange loftsudsmykning med skyformationer til Londons nye Paddington Elizabeth Line, som åbner december 2019. Foto: Lisson Gallery

Udsmykninger i 2018

Spencer Finchs udsmykning er blot en af mange offentlige udsmykninger som Ny Carlsbergfondet hvert år realiserer på uddannelsessteder, hospitaler, kirker, sportshaller, torve og pladser i Danmark og udlandet. I alt havde fondet næsten 50 igangværende udsmykninger i 2018. Året bød blandt andet på realisering af en række stedsintegrerede installationer: Spencer Finch i Aalborg, men også Gun Gordillos monumentale lysinstallation i tre etager til VIA i Aarhus, Ann Lislegaards kæmpe neonugle til Københavns Professionshøjskole på Campus Carlsberg og Viera Collaros lysende vartegn *Buen* til den genopførte K.B. Hallen.

Ann Lislegaard. *Orakel, en animation*, 2018. Neonugle på Campus Carlsberg. En anden af Ny Carlsbergfondets markante udsmykninger i 2018 blev realiseret af den danske billedkunstner Ann Lislegaard (f. 1962) til Københavns Professionshøjskole på Campus Carlsberg. Her er det en kæmpe ugle, bukket i neonrør og med et vingefang på mere end otte meter, der venter de studerende, ansatte og besøgende. Neonuglen udsmykker væggen i 11 meters højde, den skiftevis spreder sine vinger, tager afsæt, letter og tager afsæt igen. Kunstværket er realiseret på baggrund af en bevilling fra Ny Carlsbergfondet.

Foto: Anders Sune Berg

→

Thank You, Thank You, Thank You, Fog (detalje), 2018. Create, Aalborg Universitet.

Foto: Thomas Thorleif Busk

Men det er i poesien vi finder værketets mest direkte reference til tidligere kunstværker. For selvom Finchs titel *Thank You, Thank You, Thank You, Fog* kan læses som kunstnerens hommage til tågen oven på ti års fascination, henter værket helt konkret sin titel fra sidste strofe i den engelsk-amerikanske forfatter W.H. Audens (1907-73) digt *Thank You, Fog* fra 1973. Dette digt beskriver en juleferie hvor tåge holder Auden og en gruppe venner inde døre en hel uge. Digtet, der er et af Audens sidste og mest populære, udtrykker hans taknemmelighed over at han får lov til at tilbringe så meget tid med sine venner fordybet i samvær og hygge. Det afsluttes med strofen: "Thank You, Thank You, Thank You, Fog".

Når Auden slutter således, er det ikke tågen som fænomen der takkes – han takker tågen for det den har skabt: en ramme for samtale og samvær med gode venner. Audens digt forbinder tåge og socialitet, faktisk præcis som Finchs værk, der som offentlig udsmykning har til hensigt at skabe rammer om et fælles liv på universitetet.

Nærvær i en tid præget af algoritmer og "likes"

Hvilket fælles liv skal værket på Aalborg Universitet skabe rammer for? Det er skabt i og til en tid hvor vi allesammen hver dag bombarderes med information og strømme af data. Meget tyder på at vores evne til at være tilstede som et sansende individ i den fysiske verden svækkes i takt med at vi hele tiden har travlt med at forfine vores evne til at være tilstede i den medierede verden. Instagram, Snapchat, Facebook, LinkedIn. Ja, hele den mangfoldighed af digitale, sociale platforme som teknologien dagligt inviterer os ind i, rammesætter vores liv ud fra skjulte algoritmer og hurtige "likes". Værket i Aalborg lykkes fordi det skaber en anden ramme for samvær og fællesskab, men også fordi det etablerer et meditativt miljø hvor vi simpelthen forankres i sansningen af den fysiske verden. Det retter vores blik mod Limfjorden, som i mange år var upågtet og glemt, men som vi med den byudvikling Create også er del af, pludselig har fået øjnene op for.

“

Værket i Aalborg lykkes fordi det skaber en anden ramme for samvær og fællesskab, men også fordi det etablerer et meditativt miljø hvor vi simpelthen forankres i sansningen af den fysiske verden. Det retter vores blik mod Limfjorden, som i mange år var upågtet og glemt, men som vi med den byudvikling Create også er del af, pludselig har fået øjnene op for

”

